

Broj: 01 – 972/25  
Podgorica, 20.02.2026. godine  
JJ/JJ

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/11 i 32/14) postupajući po pritužbi X X iz Podgorice, daje

## MIŠLJENJE

### I UVOD

1. U pritužbi se, između ostalog, navodi: da je sin X X, X X(2007) tučen u JU X X X u Podgorici, od strane odraslih koji ne pripadaju školi niti su njeni učenici; da joj sin doživljava nasilje i od profesora u školi sa kojima sarađuje; da je dječaku data kazna ukor odjelenskog vijeća i nezadovoljavajuće vladanje, bez ikakve njegove greške; da kriju da ga tuku i da tako žele da ga izbace iz škole; da se obraćala svim institucijama ali da nije dobijala odgovore; da traži pomoć.

### II POSTUPANJE ZAŠTITNIKA

2. Povodom iznijetih navoda, Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenje od JU X X X X, JU Centra za socijalni rad za X, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstva unutrašnjih poslova Regionalnog centra bezbjednosti „Centar“ - OB X, o mjerama i radnjama koje su preduzimali.

3. Zaštitniku je JU X X X, X dostavila izjašnjenje u iz koje se zapaža da su preduzimali sve aktivnosti iz svoje nadležnosti na način što su psihološko-pedagoška služba i škola u preduzimali sve mjere iz svoje nadležnosti, pravovremeno su reagovala na sve prijave, sprovele individualne razgovore sa učenicima i roditeljima, organizovale sjednice Tima za prevenciju nasilja i vandalizma i Odjelenskog vijeća, sprovedena je radionica sa odjeljenjem i ponuđene su mjere restitucije, napravljena je i anketa za učenike odjeljenja kojom bi se stekao detaljniji uvid u problem sa kojima se suočavaju učenici, obezbijeđeno je kontinuirano praćenje situacije i redovna saradnja sa odjeljenjskim starješinom, više puta je upućen zahtjev Centru za socijalni rad radi uključivanja dodatne institucionalne podrške. Uprkos navedenim aktivnostima, saradnja sa učenicom i roditeljem nije ostvarena u mjeri koja bi omogućila adekvatnu stručnu procjenu i planiranje daljeg rada, što značajno ograničava mogućnost škole da samostalno utiče na promjenu ponašanja i prevenciju novih incidenata. S obzirom na kompleksnost slučaja, dugotrajnost problema i izraženo nezadovoljstvo učenika odjeljenja njihovom ličnom sigurnošću i školskim okruženjem, smatraju

neophodnim uključivanje dodatnih institucija i službi radi izrade sveobuhvatnog plana podrške učeniku i zaštite svih aktera. Za sve navedeno Škola posjeduje pisane zabilješke i izjave.

4. Zaštitniku je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore, dostavio izjašnjenje u kojem se između ostalog navodi: da je izvršen inspekcijski nadzor; da je postupak inspekcijskog nadzora u JU X X X u X, (u daljem tekstu: Ustanova), registarski broj 8000xxxx, PIB 02015xxx pokrenut po službenoj dužnosti, na osnovu inicijative za pokretanje postupka inspekcijskog nadzora broj UP IN 01-749/25-734 od 19.11.2025. godine, dostavljene od majke učenika X X, gdje su na osnovu detaljno sporvedenog postupka i utvrđenog činjeničnog stanja i citiranih propisa konstatovali da nijesu utvrđene nepravilnosti iz nadležnosti škole na koje se ukazivalo.

5. Zaštitniku je Ministarstvo unutrašnjih poslova Regionalnog centra bezbjednosti „Centar“ - OB X, dostavilo obavještenje u kojem se između zaključuje se da su PS OB Podgorica SKP za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici, JKP za suzbijanje maloljetničke delikvencije i SP po svakoj prijavi X X postupali savjesno, profesionalno i pravovremeno u skladu sa zakonskim propisima i svojim ovlaštenjima i u konsultaciji sa tužiocem.

6. Stranka je dostavila naknadno spise i dolaskom u prostorije institucije obavijestila da su njenog sina udaljili iz škole na osnovu rješenja JU X X X br.02-604/26-157 od 28.01.2026.godine, na sjednici nastavnčkog vijeća od 28.01.2026.godine, tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja članova vijeća. X X učenik XX razreda isključen je iz škole do kraja 2025/2026.godine sa pravom polaganja razrednog ispita u istoj školskoj godini. Da se majka X X žalila na rješenje i uputila prigovore nadležnim institucijama.

7. Zaštitniku je JU Centar za socijalni rad za X naknadno dostavio obavještenje o održanoj konferenciji slučaja i reviziji konferencije kao i odlukama i zaključcima koji su na istoj donijeti; da je predlagano da se dječak odvede na pregled psihologa, ali da majka nije uvažila predloge, kao i zaključke sa konferencije slučaja. Takođe isto se odnosi i na odluke Uprave policije i uprave škole, što je bilo evidentno tokom revizije konferencije; da je saradnja porodice sa službom otežana, jer majka navodi da joj nije potrebna podrška, nijesu željeli učestvovati u izradi individualnog plana usluga, niti uvažiti sugestije. Naime zaključci prethodne konferencije bili su zakazivanje termina preko Centra za rani razvoj i obavješćavanja majke o istom, te ukoliko ga majka ne povede na pregled da se pokrene postupak protiv nje. Kako do dana 28.03.2025.godine nije uspostavljena saradnja sa majkom poslata je prijava Osnovnom državnim tužilaštvu za zanemarivanje zdravstvenih potreba djeteta. Postupak je u toku. Tužiteljka u premetu bila je pozvana na revizionu konferenciju, kojoj je i prisustvovala u cilju brže razmjene informacija. Napominju da su se aktuelno iscrpile sve mogućnosti saradnje u cilju prevazilaženja problema u školi, ali majka X i X sestra ostaju pri stavu da je X ugrožen, i bez mogućnosti prihvatanja konstruktivnih predloga koji bi doprinijeli poboljšanju aktuelne situacije.

### III UTVRĐENE ČINJENICE I OKOLNOSTI

8. Na osnovu navoda iz pritužbe, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije u ispitnom postupku je utvrđeno:

- da X X (2007) živi u zajednici sa majkom, sestrom i bratom u X;
- da pohađa drugi razred JU X X X u X;
- da se majka X X žalila na postupanja organa i da joj sin trpi nasilje kako od profesora škole tako i od odraslih lica koja nijesu učenici škole;
- da su iz škole dostavili izjašnjenje iz kojih se detaljno i hronološki može utvrditi koje su mjere i

- radnje preduzimati iz svojih nadležnosti i da se unazad duži period bave navedenom situacijom;
- da su iz Odjeljenja prosvjetne inspekcije naveli da su izvršili inspekcijski nadzor i utvrdili da nije bilo nepravilnosti u radu i postupanju JU X X X;
  - da su iz Uprave policije Regionalni centar bezbjednosti „Centar“ OB X naveli da su postupali u niz krivičnih prijava koje je podnosila majka X X i da su po istima nadležna tužilaštva donosila odluke i da navode da su postupali savjesno, profesionalno i pravovremeno u skladu sa zakonskim propisima i svojim ovlašćenjima i u konsultaciji sa tužiocem.
  - da je održana konferencija slučaja i da su na istoj donijeti određeni zaključci i odluke;
  - da je u međuvremenu rješenjem JU X X X, X X isključen iz škole do kraja 2025/2026.godine sa pravom polaganja razrednog ispita u istoj školskoj godini i da se majka X X žalila na rješenje i uputila prigovore nadležnim institucijama.

#### **IV RELEVANTNI PROPISI**

##### **9. Ustav Crne Gore propisuje da:**

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih. (Član 6)

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu. (Član 8)

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda. (Član 19)

Dijete uživa prava i slobode primjereno njegovom uzrastu i zrelosti.

Djetetu se jemči posebna zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe. (Član 74)

##### **10. Konvencijom o pravima djeteta UN-a propisano je:**

U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. (Član 3. stav 1 i 2)

Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. (čl. 3)

Države-potpisnice se slažu da se obrazovanje djeteta usmjeri ka:

(a) Razvoju dječije ličnosti, talenta i mentalnih i fizičkih sposobnosti do njihovih punih mogućnosti;

(d) Pripremi djeteta za odgovoran život u slobodnom društvu, u duhu razumijevanja, mira, tolerancije, jednakosti ..(čl. 29 stav 1 tačka 1 i 4)

##### **11. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti Crne Gore ("Sluzbeni list Crne Gore", br. 27/13, 01/15, 42/15, 47/15, 56/16 66/16, 01/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/, 145/21, 145/21) propisuje:**

Prava iz socijalne i dječje zaštite i obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite ostvaruju se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom. (Član 1)

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni pojedincu i porodici sa nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koji uključuju prevenciju, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku. (Član 2)

Socijalna i dječja zaštita ima za cilj unaprijeđenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite:

1) dijete:

- bez roditeljskog staranja;
- čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara;
- sa smetnjama i teškoćama u razvoju;
- sa problemima u ponašanju;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
- koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji

opasnost da će postati žrtva;

- žrtva trgovine ljudima;
- kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava;
- koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja;
- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite. (Član 4)

Centar za socijalni rad:

- 1) obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika; procjenu podobnosti staraoca, hranitelja i usvojioca; izradu i praćenje individualnih planova usluga;
- 2) rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite;
- 3) preduzima mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima;
- 4) vodi evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika;
- 5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom. (Član 114)

**12. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju ("Službenom listu RCG", br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 - drugi zakon, 21/2009 - drugi zakon, 45/2010, 40/2011 - drugi zakon, 45/2011, 36/2013 - Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023, 84/2024 i 89/2025) propisuje:**

Ovim zakonom uređuju se organizacija i uslovi za obavljanje obrazovnog i vaspitnog rada u oblastima: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim obrazovnim potrebama i obrazovanja odraslih. Član 1

Obrazovanje i vaspitanje ima za cilj da:

- 1) obezbijedi mogućnost za svestrani razvoj pojedinca, bez obzira na pol, životno doba, invaliditet, socijalno i kulturno porijeklo, nacionalnu i vjersku pripadnost i tjelesnu i psihičku konstituciju;
- 2) zadovolji potrebe, interesovanja, želje i ambicije pojedinca za cjeloživotnim učenjem;
- 3) omogućiti postizanje međunarodno uporedivog nivoa znanja, vještina i kompetencija;
- 4) razvija svijest, potrebu i sposobnost za očuvanje i unapređenje ljudskih prava, pravne države, prirodne i društvene sredine, multietičnosti i različitosti;
- 5) razvija svijest o državnoj pripadnosti Crnoj Gori i njenoj kulturi, tradiciji i istoriji;

6) omogućiti pojedincu, u skladu sa sopstvenim mogućnostima, uključivanje i participaciju na svim nivoima rada i djelovanja;

7) razvija svijest o nacionalnoj pripadnosti, kulturi, istoriji i tradiciji;

8) doprinosi ostvarivanju strateških ciljeva Crne Gore. Član 2

Obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom, a na način i pod uslovima propisanim posebnim zakonom.

Ustanova iz stava 1 ovog člana osniva se kao javna ustanova ili privatna ustanova. Član 3

U ustanovi nije dozvoljeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika; fizičko kažnjavanje i vrijeđanje ličnosti, kao i seksualna zloupotreba djece i učenika ili zaposlenih.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana od strane djeteta, odnosno učenika, njegovog roditelja ili drugog lica, kao i nastavnika i drugog zaposlenog u ustanovi nad djetetom, odnosno učenikom, nastavnikom i drugim zaposlenim u ustanovi.

Protiv lica koja vrše nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje iz stava 1 ovog člana ustanova pokreće odgovarajući postupak, u skladu sa zakonom.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik diskriminacije u skladu sa zakonom.

Ustanova je dužna da sprovodi preventivne aktivnosti radi zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način sprovođenja preventivnih aktivnosti iz stava 5 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo). Član 9a

U postupku rješavanja konflikata među djecom, učenicima, roditeljima, usvojiocima ili starateljima (u daljem tekstu: roditelj) i zaposlenim u ustanovi mogu se angažovati medijatori, u skladu sa zakonom. Član 9b

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

Inspekcijski nadzor nad radom ustanova vrši nadležna prosvjetna inspekcija. Član 16

Ustanovom rukovodi direktor.

Direktor ustanove je i pedagoški rukovodilac. Član 77

Direktor ustanove:

- 1) planira, organizuje i rukovodi radom ustanove;
- 2) organizuje racionalno i efikasno izvođenje obrazovnog programa;
- 3) obezbjeđuje jednakost učenika u ostvarivanju prava na obrazovanje i vaspitanje, u skladu sa njihovim sposobnostima;
- 4) priprema predlog godišnjeg plana rada i odgovoran je za njegovo sprovođenje;
- 5) rukovodi radom nastavničkog, odnosno stručnog vijeća;
- 6) vrši izbor nastavnika, stručnih saradnika i drugih zaposlenih u ustanovi;
- 7) predlaže akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 8) vrši pedagoško- instruktivni rad;
- 9) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih, u skladu sa zakonom;
- 10) podstiče stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnika i predlaže njihovo napredovanje;
- 11) donosi plan unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
- 12) zastupa i predstavlja ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada ustanove;
- 13) sarađuje sa roditeljima i sredinom;
- 14) obrazuje komisije za provjeru znanja učenika u toku trajanja nastave, na zahtjev učenika, roditelja ili staratelja;
- 15) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. Član 82

Nastavničko, odnosno stručno vijeće ustanove:

- 1) bira predstavnike zaposlenih u školski, odnosno upravni odbor;

- 2) utvrđuje zaključnu konačnu ocjenu na kraju nastavne godine, u skladu sa zakonom;
- 3) razmatra i donosi odluke o stručnim pitanjima obrazovno-vaspitnog rada;
- 4) predlaže uvođenje nestandardnih programa i aktivnosti;
- 5) daje mišljenje o godišnjem planu rada ustanove;
- 5a) donosi program organizacije ekskurzije učenika;
- 6) daje mišljenje o osavremenjivanju obrazovno-vaspitnog rada;
- 7) daje mišljenje o oblicima stručnog usavršavanja nastavnika i njihovom napredovanju;
- 8) odlučuje o vaspitnim mjerama iz svoje nadležnosti;

9) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. Član 89

Odjeljenjsko vijeće razmatra obrazovno-vaspitni rad u odjeljenju, utvrđuje raspored rada sa nadarenim učenicima i učenicima koji teže napreduju, utvrđuje zaključne ocjene na kraju klasifikacionih perioda, odlučuje o vaspitnim mjerama i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. Član 90

Stručni aktiv razmatra obrazovno-vaspitni rad po predmetima, odnosno vaspitnim grupama, daje predloge za poboljšanje obrazovno-vaspitnog rada, razmatra primjedbe roditelja i obavlja druge poslove, u skladu sa statutom i godišnjim planom rada ustanove. Član 91

Odjeljenjski starješina analizira vaspitne i nastavne rezultate odjeljenja, brine se o rješavanju vaspitnih i nastavnih problema pojedinih učenika, sarađuje sa roditeljima, izriče opomene i predlaže ostale vaspitne mjere, obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom.

Odjeljenjski starješina je dužan da obavijesti učenika o ocjeni utvrđenoj od strane odjeljenjskog vijeća u roku od 24 časa od utvrđivanja ocjene.

Odjeljenjskog starješinu određuje nastavničko vijeće, na predlog direktora. Član 92

Škola obezbjeđuje učeniku sljedeća prava:

- 1) da na početku školske godine dobije uputstvo koje sadrži prava i obaveze učenika;
- 2) na kvalitetan obrazovno-vaspitni rad (nastavu);
- 3) da iskaže mišljenje o radu nastavnika;
- 4) da traži komisijsku provjeru svoga znanja u toku trajanja nastave;
- 5) da podnosi prigovor na ocjenu na kraju klasifikacionog perioda, nastavne godine ili na ispitu;
- 5a) da učestvuje na takmičenju iz nastavnih predmeta, odnosno oblasti i vještina;
- 5b) da učestvuje na takmičenju iz vještina u stručnom obrazovanju;
- 6) da učestvuje u izradi uputstva koje sadrži njegova prava i obaveze;
- 7) na blagovremenu i potpunu informaciju o svojim pravima i obavezama;
- 8) na zaštitu od svih vrsta nasilja u školi, diskriminacije, zlostavljanja i zanemarivanja;
- 9) na odsustvovanje iz škole, uz najavu roditelja, odnosno staratelja, u trajanju od pet radnih dana u toku nastavne godine;
- 10) na učestvovanje u oblikovanju sadržaja stručnih ekskurzija i drugih oblika vaspitno-obrazovnog rada;
- 10a) na podršku i pomoć prilikom savladavanja obrazovnog programa, a naročito u otklanjanju jezičkih, kulturoloških, psiholoških, socijalnih i drugih barijera;
- 11) druga prava utvrđena statutom ustanove.

Škola je dužna da u postupku samoevaluacije vrši anonimno anketiranje učenika u svim razredima, osim učenika prvog ciklusa osnovne škole, najmanje jednom godišnje o obrazovnim programima, radu nastavnika i uslovima rada.

Direktor škole je dužan da upozna nastavničko vijeće sa rezultatima anketiranja iz stava 2 ovog člana.

Anketu iz stava 2 ovog člana za sve ustanove priprema Zavod za školstvo odnosno Centar.

Predstavnici učeničkog parlamenta imaju pravo da učestvuju u radu stručnih organa škole kad se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za učenike (učnički standard, slobodne aktivnosti i slično). Član 97

Učenik, odnosno njegov roditelj ima pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od dva dana od dana prijema svjedočanstva, odnosno obavještenja o postignutom uspjehu.

Po prigovoru na ocjenu nastavničko vijeće, u roku od tri dana od dana prijema prigovora, obrazuje tročlanu komisiju koja će utvrditi da li je ocjena izvedena suprotno propisima, odnosno pregledati i ponovo ocijeniti pismeni ili drugi rad, ili ispitati učenika u skladu sa zahtjevom istaknutim u prigovoru.

Izuzetno od stava 3 ovog člana u slučaju kad se prigovor podnosi na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu, nastavničko vijeće u roku od tri dana od dana prijema prigovora obrazuje komisiju koja utvrđuje osnovanost prigovora.

Ako komisija iz stava 4 ovog člana utvrdi da je prigovor osnovan postupak provjere znanja sprovodi se u skladu sa st. 6 do 9 ovog člana.

Prigovorom, na popravnom, razrednom ili godišnjem završnom ispitu, može se tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz komisije ako se utvrdi da je prigovor osnovan.

U komisiji iz stava 3 ovog člana mora biti najmanje jedan član koji nije zaposlen u toj ustanovi.

Ocjena komisije je konačna.

Protiv konačne ocjene komisije ne može se voditi upravni spor. Član 97a

Učenik ima dužnost da:

- 1) redovno, marljivo i savjesno radi na usvajanju znanja i sticanju opšte kulture;
- 2) se pridržava školskih propisa, savjeta, uputstava i odluka nastavnika, direktora i organa škole;
- 3) uredno pohađa nastavu;
- 4) blagovremeno pravda izostanke;
- 5) za vrijeme časa ne ometa izvođenje nastave i rad u odjeljenju;
- 6) za vrijeme trajanja časa ne napušta čas, bez prethodno dobijenog odobrenja nastavnika;
- 7) se prema nastavnicima ophodi pristojno;
- 8) poštuje različitost, kulturno, nacionalno i jezičko naslijeđe drugih učenika i njeguje drugarske i humane odnose;
- 9) čuva imovinu škole;
- 10) njeguje čistoću i estetski izgled školskih prostorija;
- 11) učestvuje u dežurstvima škole;
- 12) poštuje pravila školskog, odnosno kućnog reda;
- 13) druge dužnosti utvrđene statutom ustanove. Član 98

Učenik, odnosno roditelj odgovoran je za štetu koju učenik učini u ustanovi.

Postupak utvrđivanja odgovornosti učenika i način nadoknade štete bliže se uređuju statutom ustanove.

Član 98a

Roditelj:

- 1) ima pravo da bude redovno obaviješten o postignućima djeteta, odnosno učenika;
- 2) odgovoran je za redovno pohađanje nastave učenika;
- 3) dužan je da, na poziv ustanove, aktivno učestvuje u svim oblicima obrazovno-vaspitnog rada, a posebno u realizaciji plana pojačanog vaspitnog rada;
- 4) obavezan je da poštuje pravila o radu ustanove (kućni red i dr.), a naročito u pogledu zabrane bilo kog oblika verbalnog i fizičkog nasilja u ustanovi.

Ako roditelj učestalo zanemaruje obaveze iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana, ustanova je dužna da o tome obavijesti Ministarstvo, nadležni organ, odnosno nadležnu ustanovu socijalne i dječje zaštite. Član 98b

Nastavnici imaju profesionalnu slobodu u načinu organizovanja nastave, primjeni nastavnih metoda, u izboru oblika rada sa učenicima, kao i u izboru zadataka koje postavljaju učenicima u okviru utvrđenog obrazovnog programa. Član 99

**13. Pravilnik o načinu i postupku izricanja vaspitnih mjera za učenike škola u kojima se ostvaruje stručno obrazovanje ("Službeni list RCG", br. 31/2006 od 12.5.2006. godine) propisuje:**

Ovim pravilnikom propisuje se način i postupak izricanja vaspitnih mjera za učenike škola u kojima se ostvaruje stručno obrazovanje (u daljem tekstu: škola). Član 1

Prema učeniku koji ne ispunjava dužnosti i koji se ne pridržava pravila škole, odnosno poslodavca mogu se izreći vaspitne mjere: opomena, ukor i isključenje iz škole.

Vaspitna mjera se izriče učeniku pojedinačno i važi za školsku godinu u kojoj je izrečena. Član 2

Vaspitna mjera opomena i ukor može se ponoviti ako organ koji izriče vaspitnu mjeru ocijeni da će se sa istom postićim vaspitni cilj. Član 3

1. Učeniku se može izreći vaspitna mjera opomena, ako:

- često kasni na časove nastave i druge oblike obrazovno-vaspitnog rada;
- neopravdano odsustvuje sa redovne nastave i drugih organizovanih oblika obrazovno-vaspitnog rada od 8 do 15 časova, u toku jednog polugodišta;
- ometa nastavu ili druge oblike obrazovno-vaspitnog rada;
- svojim radnjama i ponašanjem šteti ugledu škole i poslodavcu;
- neodgovorno ispunjava školske obaveze i obaveze kod poslodavca;
- vrši povredu pravila o radu škole i kod poslodavca za koje se ne izriče vaspitna mjera ukor i isključenje iz škole.

2. Učeniku se može izreći vaspitna mjera ukor, ako:

- kolektivno izostane sa časova i drugih organizovanih oblika obrazovno-vaspitnog rada;
- se neprimjereno ponaša prema učenicima (obraćanje pogrđnim riječima, prijetnje, izazivanje ili učestvovanje u tuči i sl.);

- neodgovorno odnosi prema imovini škole i imovini poslodavca;
- neopravdano odsustvuje sa redovne nastave i drugih organizovanih oblika obrazovno vaspitnog rada od 16 do 30 časova, u toku jednog polugodišta;

- prisvoji imovinu škole ili imovinu poslodavca, učenika, zaposlenih i drugih lica u školi ili kod poslodavca;
- upotrijebi pirotehnička sredstava u prostorijama i dvorištu škole i poslodavca i na školskim ekskurzijama;
- vrši povredu pravila o radu škole i kod poslodavca za koje se ne izriče vaspitna mjera opomena i isključenje iz škole.

3. Učeniku se može izreći vaspitna mjera isključenje iz škole, ako:

- se neprimjereno ponaša prema zaposlenim u školi i kod poslodavca (obraćanje pogrđnim riječima, prijetnje, izazivanje ili učestvovanje u tuči i sl.);
- dolazi u školu ili kod poslodavca pod uticajem alkohola ili droge;
- posjeduje i uživa alkohol ili drogu u školi ili kod poslodavca;
- namjerno uništava i oštećuje opremu škole i poslodavca, školske zgrade i zgrade poslodavca, stvari i opremu drugih učenika, zaposlenih u školi i kod poslodavca, ili posjetilaca škole i poslodavca;

- unosi oružje, oruđe, ili drugo sredstvo kojim se može nanijeti ozljeda, ili ugroziti život učenika i zaposlenih u školi i

kod poslodavca;

- izaziva nacionalnu i vjersku netrpeljivost u školi i kod poslodavca;

- neovlašćeno upotrijebi osnovna sredstva, opremu i drugu imovinu škole, odnosno poslodavca;

- izvrši psihičko, fizičko i polno nasilje;

- prodaje ili nagovara na uživanje droge;

- ispravi, falsifikuje i uništava evidenciju škole, javnih isprava i drugu zvaničnu dokumentaciju škole i poslodavca;

- prijeti sredstvima opasnim po život ljudi i imovine;

- izvrši tešku krađu;

- podstiče i sprječava učenika da prisustvuje redovnim oblicima obrazovno-vaspitnog rada;

- vrši povredu pravila o radu škole i poslodavca za koje se ne izriče vaspitna mjera opomena i ukor. Član 4 Vaspitnu mjeru opomena izriče odjeljski starješina, ukor odjeljsko vijeće, a isključenje iz škole nastavničko vijeće. Član 5

Ukoliko je učeniku izrečena vaspitna mjera isključenje iz škole i ako u toku jednog polugodišta ima više od 30 neopravdanih časova prestaje mu status redovnog učenika. Član 6

Predlog za pokretanje postupka za izricanje vaspitne mjere prema učeniku mogu podnijeti zaposleni u školi, roditelji ili staratelj, pojedini učenik ili poslodavac. Predlog, iz stava 1 ovog člana, podnosi se odjeljskom starješini. Član 7

Nakon dostavljenog predloga, iz člana 7 stav 1 ovog pravilnika, odjeljski starješina će saslušati učenika, utvrditi činjenice, pribaviti dokumentaciju i sve informacije u vezi počinjene povrede.

Ako se u postupku, iz stava 1 ovog člana, ocijeni da se učeniku može izreći vaspitna mjera isključenje iz škole, odjeljski starješina će roditelja ili staratelja učenika pismenim putem obavijestiti i pozvati da prisustvuje saslušanju učenika. Saslušanju učenika obavezno prisustvuje pedagog, ili psiholog škole, ukoliko ih škola ima. O saslušanju učenika sekretar škole vodi zapisnik. Član 8

Prilikom izricanja vaspitne mjere uzeće se u obzir i cijeliti težina povrede dužnosti i posledice, uzrast učenika, motivi učinjene povrede, ranije ponašanje učenika, ponašanje prije i poslije učinjene povrede, porodična situacija učenika, sredina u kojoj živi i druge okolnosti za koje se ocijeni da su bitne za odlučivanje. Član 9

Prije izricanja vaspitne mjere ukor i isključenje iz škole pribaviće se mišljenje psihologa i pedagoga škole, ukoliko ih škola ima.

Ukoliko u školi nema psihologa i pedagoga prije izricanja vaspitnih mjera iz stava 1 ovog člana, zatražiće se mišljenje odjeljskog starješine. Član 10

Vaspitna mjera isključenje iz škole donosi se većinom glasova ukupnog broja članova nastavničkog vijeća, tajnim glasanjem, u skladu sa statutom škole.

Na osnovu odluke nastavničkog vijeća, direktor škole, u roku od tri dana od dana donošenja odluke o isključenju, donosi rješenje i uručuje ga učeniku ili njegovom roditelju, odnosno staratelju. Član 11

Na odluku o izrečenoj vaspitnoj mjeri ukor, učenik, njegov roditelj ili staratelj može uložiti prigovor nastavničkom vijeću, u roku od osam dana od dana prijema odluke. Odluka nastavničkog vijeća je konačna. Član 12

Protiv rješenja o isključenju iz škole, učenik i njegov roditelj, odnosno staratelj ima pravo žalbe u roku od osam dana od dana prijema rješenja, Ministarstvu prosvjete i nauke. Žalba na rješenje o isključenju iz škole neposredno se predaje ili šalje poštom, preko škole. Žalba odlaže izvršenje rješenja do drugostepene odluke. Član 13

Konačna odluka o izrečenoj vaspitnoj mjeri saopštava se pred učenicima škole i treba da ima vaspitni karakter. Vaspitna mjera, iz stava 1 ovog člana, se evidentira u đачkoj knjižici i odgovarajućoj dokumentaciji škole. Član 14

Izrečena vaspitna mjera, po pravilu, utiče na ocjenu iz vladanja. Ako je učeniku izrečena vaspitna mjera opomena, vladanje učenika se može izraziti ocjenom: dobro, a ako je učeniku izrečena vaspitna mjera ukor, vladanje učenika se može izraziti ocjenom: nezadovoljavajuće. Član 15

Organ koji je vaspitnu mjeru izrekao istu može ublažiti, ili ukinuti ako se utvrdi da je postignut vaspitni cilj. Ublažavanje ili ukidanje vaspitne mjere može predložiti odjeljenjski starješina, direktor škole, pedagog, psiholog i poslodavac.

U slučaju da se vaspitna mjera, iz stava 1 ovog člana, ublaži ili ukine ista će se izbrisati iz evidencije. Član 16

Učenik, roditelj odnosno staratelj dužan je da opravda izostanke sa časova najkasnije u roku od sedam dana od dana izostanka. Učenik koji izostane sa nastave više od jednog dana dužan je, najkasnije u roku od tri dana, da obavijesti odjeljenjskog starješinu o razlozima izostanka. Član 17

Postupak izricanja vaspitnih mjera započet do stupanja na snagu ovog pravilnika okončaće se po propisu po kojem je započet. Član 18

#### **14. Protokol o postupanju u slučajevima vršnjačkog nasilja i vandalizma propisuje:**

Korak I prekidanje nasilja – Na nasilje se reaguje odmah. U najtežim situacijama nasilja, kao i u situacijama kada postoji samo sumnja da se dešava nasilje, ne treba odlagati reagovanje. Potrebno je zaustaviti nasilje i obezbijediti sigurnost za svu djecu.

Korak II smirivanje situacije – Svi zaposleni u školi su u obavezi da reaguju kako bi se zaustavilo nasilje ili obavijeste stručne saradnike<sup>1</sup>, upravu škole i Tim. Reagovati se mora podjednako i na sumnju, kao i na saznanje o postojanju nasilja. Važno je da u školi postoje unaprijed dogovoreni mogući načini reagovanja u različitim situacijama.

Korak III razgovor sa učenicima – Odjeljenjski starješina, stručni saradnik razgovara sa učenicima. U slučaju teških oblika nasilja i vandalizma koji se dešavaju u školi uprava odmah poziva hitnu službu ili slučaj prijavljuje policiji (predstavnik škole – poželjno je da član stručne službe bude prisutan uz dijete i roditelja/staratelja).

Korak IV razgovor sa roditeljima i djecom – Neophodno je uključiti roditelje i obavijestiti ih o dešavanjima, ali i o koracima koji se preduzimaju u obrazovno-vaspitnoj ustanovi povodom situacije. Na individualne razgovore, stručni saradnici i odjeljenjski starješina poziva roditelje djeteta žrtve nasilja i djeteta/djece koje/a je/su počinila nasilje. Na osnovu procjene stručnih saradnika i Tima, ovi razgovori se mogu nastaviti spajanjem roditelja uključene djece.

Korak V preduzimanje zaštitnih i zakonskih mjera – Nakon konsultacija, na nivou odjeljenjskog/nastavničkog vijeća, a na predlog Tima, definišu se zaštitne i zakonske mjere i dogovorene aktivnosti prema svim akterima.

Korak VI uključivanje nadležnih službi – Po potrebi, uključuju se nadležne službe u zavisnosti od oblika nasilja i potrebe djeteta žrtve nasilja (zdravstvene službe, centri za socijalni rad). U slučaju da je djetetu potrebna fizička zaštita ili kada postoji sumnja da je učinjeno krivično djelo ili prekršaj, potrebno je obavijestiti lokalni centar bezbjednosti.

Korak VII praćenje efekta preduzetih mjera – Nastavnik, odjeljenjski starješina, stručni saradnici i Tim planiraju praćenje preduzetih zaštitnih mjera:

1) ponašanje djeteta žrtve nasilja (da li se povlači, da li postaje agresivno, da li traži podršku i na koji način, itd.);

- 2) ponašanje djeteta koje je počinilo nasilje (da li nastavlja sa napadima, da li traži druge žrtve, da li ga grupa odbacuje ili podržava);
- 3) kako reaguju svjedoci i/ili posmatrači (da li se obraćaju starijima za pomoć, da li svi znaju kako da potraže pomoć, da li sami preduzimaju neke akcije i sl.);
- 4) kakva je atmosfera u odjeljenju (da li se izdvajaju nove grupe...).

**15. Porodični zakon Crne Gore ("Sluzbeni list Republike Crne Gore", br. 01/07, "Sluzbeni list Crne Gore", br. 53/16, 76/20) propisuje:**

Ovim zakonom uređuju se: brak i odnosi u braku, odnosi roditelja i djece, usvojenje, porodični smještaj (hraniteljstvo), starateljstvo, izdržavanje, imovinski odnosi u porodici i postupci nadležnih organa u vezi sa bračnim i porodičnim odnosima. (Član 1)

Roditelji imaju jednaka prava i dužnosti prema svojoj djeci i odgovorni su za podizanje, vaspitanje i osposobljavanje djece za samostalan život, zaštitu njihovih interesa i dobrobiti. (Član 4)

Dijete je svako lice do navršениh 18 godina života.

Prava djeteta su nedjeljiva, uzajamno povezana i cjelovito se ostvaruju.

Država je dužna da poštuje i unapređuje prava djeteta i preduzima potrebne mjere za zaštitu djeteta od zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i diskriminacije.

Svako je dužan da obavijesti centar za socijalni rad (u daljem tekstu: organ starateljstva) o povredi prava djeteta za koju sazna.

Mjere kojima se zadire u porodični život dopuštene su samo ako se zaštita članova porodice ne može obezbijediti na manje restriktivan način, pružanjem usluga socijalne i dječje zaštite.

U ostvarivanju, unapređivanju i zaštiti prava djeteta nadležni organi, ustanove, javne službe i pojedinci dužni su da međusobno sarađuju. (Član 5)

Svako je dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta u svim aktivnostima koje se direktno ili indirektno tiču djeteta.

Najbolji interes djeteta ima prioritet i utvrđuje se polazeći od:

- prava djeteta;
- mišljenja i želje djeteta;
- uzrasta, razvojnih sposobnosti i drugih ličnih svojstava djeteta;
- potrebe zaštite života i zdravlja djeteta;
- potrebe osiguranja bezbjednosti djeteta;
- potrebe fizičkog, emocionalog, obrazovnog, socijalnog i drugog razvoja djeteta;
- prethodnog iskustva i okolnosti u kojima dijete živi;
- potrebe očuvanja stabilnosti i kontinuiteta odnosa sa roditeljima, porodicom i sredinom iz koje dijete potiče ili u kojoj boravi i uticaja promjene sredine; .....(Član 5b)

**16. Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG” br. 42/11 i 32/14) propisano je:**

Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja (u daljem tekstu: organi), kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije. (Član 2)

Zaštitnik/ca je ovlašten/a da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlaštenja ili neizvršavanja sudskih odluka. (Član 17)

Zaštitnik/ca nije ovlašten/a da mijenja, ukida ili poništava akte organa.

Zaštitnik/ca ne može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva, osim u slučaju iz člana 27 stav 2 ovog zakona. (Član 22)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje. (Član 41)

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji rad se preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupi po preporuci u određenom roku, Zaštitnik/ca može upoznati neposredno viši organ, podnijeti poseban izvještaj ili obavijestiti javnost. (Član 42)

O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja. (Član 43)

## V ZAKLJUČNA OCJENA

17. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda nakon sprovedenog ispitnog postupka i dobijene dokumentacije zapaža da su nadležni iz JU X X X X, JU Centra za socijalni rad za X, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva unutrašnjih poslova Regionalni sektor bezbjednosti – Odjeljenje bezbjednosti X, preduzimali aktivnosti iz svoje nadležnosti i ali da one nijesu dale adekvatne rezultate, jer je u međuvremenu učenik X X isključen iz škole do kraja 2025/2026 godine, a što nije u njegovom najboljem interesu.

18. Zaštitnik zapaža iz dostavljene dokumentacije da su nadležni organi JU X X X X JU Centar za socijalni rad za X, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstvo unutrašnjih poslova Regionalni sektor bezbjednosti – Odjeljenje bezbjednosti X preduzimali aktivnosti iz svoje nadležnosti koje su hronološki navedene; da su iz odsjeka za prosvjetnu inspekciju preduzimali aktivnosti iz svoje nadležnosti na način što su izvršili inspeksijski nadzor nad radom JU XXX X i konstatovali da nijesu utvrđene nepravilnosti iz nadležnosti organa; da su iz škole preduzimali sve neophodne mjere i radnje, da je odjeljenje bezbjednosti postupalo po svim prijavama, da je održana Konferencija slučaja u organizaciji JU Centra za socijalni rad na kojoj su donijeti zaključci; da je jedan od predloga bio da se dječak X X odvede na pregled psihologa. Majka nije uvažila predloge i odbila je svaki vid podrške od Centra za socijalni rad. Zaštitnik takođe iz dostavljene dokumentacije zapaža da je u martu 2025.godine nadležnom tužilaštvu dostavljena prijava protiv majke X X za zanemarivanje djeteta i postupak je u toku. Zaštitnik napominje da nije imao detaljan uvid u porodične prilike navedene porodice, te eventualnu procjenu od strane nadležnog centra za socijalni rad o uslovima u kojima se porodica nalazi te planiranju eventualne podrške za istu.

19. Škola je donijela rješenje br.02-604/26-157 od 28.01.2026.godine, po kojem je dječak isključen do kraja godine iz iste. Majka je izjavila na isto žalbu Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija i tražila da se ukine rješenje i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje ili pak isto preinači kako bi njen sin nastavio da pohađa školu do kraja godine. Majka izražava zabrinutost i smatra da njenom sinu treba da se pomogne s obzirom na njegov razvoj i da treba da nastavi da pohađa školu i da je to njegov najbolji interes.

**20.** Zaštitnik podsjeća na odredbe Konvencije o pravima djeteta da u svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih preduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja. Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. Države-potpisnice se slažu da se obrazovanje djeteta usmjeri ka: (a) Razvoju dječije ličnosti, talenta i mentalnih i fizičkih sposobnosti do njihovih punih mogućnosti; (d) Pripremi djeteta za odgovoran život u slobodnom društvu, u duhu razumijevanja, mira, tolerancije, jednakosti ..

**21.** Polazeći od navedenog, Zaštitnik daje

## **PREPORUKU**

**JU Centru za socijalni rad za X:**

- da u skladu sa svojim nadležnostima nastavi da prati porodicu X i shodno svojim nadležnostima izvrši procjenu roditeljskih kompetencija;
- da sačini individualni plan podrške porodici X i da u saradnji sa JU XXX sačini plan podrške X X kako bi mogao da prevaziđe probleme sa kojima se suočava i nastavi školovanje;

**JU XXX X:**

- da uz saradnju sa nadležnim centrom za socijalni rad sačine plan podrške X X kako bi mogao da prevaziđe probleme sa kojima se suočava i nastavi školovanje;
- da nastavi da sa učenicima održava radionice na temu vršnjačkog nasilja;
- da učenicima kroz razgovor, grupni rad i kratke igre apeluju na važnost prepoznavanja različitih načina reagovanja u konfliktima i ukazuju na važnost aktivnog slušanja, uvažavanje različitih mišljenja i izražavanje potreba bez optuživanja;

**JU Centar za socijalni rad za X i JU X X X X,** dužni su da u roku od 20 dana od dana prijema mišljenja Zaštitniku dostave izvještaj o mjerama i radnjama preduzetim na izvršenju datih preporuka.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA  
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA  
CRNE GORE  
**Snežana Mijušković**

D-na:

- podnositeljki pritužbe X X; adresa:XX, X;
- Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija; adresa: X
- JU Centar za socijalni rad za X; adresa: X
- JU X X X X, adresa: X
- a/a